

Zitting 1982–1983

17920 (R 1231)

Afgifte van verklaringen van huwelijksbevoegdheid

Nr. 6

MEMORIE VAN TOELICHTING

Ingevolge de op 5 september 1980 te München ondertekende Overeenkomst betreffende de afgifte van verklaringen van huwelijksbevoegdheid verbinden de overeenkomstsluitende staten zich tot het afgeven van een verklaring van huwelijksbevoegdheid wanneer een van hun onderdanen zulks met het oog op zijn huwelijksluiting in het buitenland verzoekt en hij volgens de wet van de staat die de verklaring afgeeft, aan de voorwaarden voor het sluiten van dit huwelijk voldoet. Iedere overeenkomstsluitende staat is verplicht de autoriteiten aan te wijzen die bevoegd zijn deze verklaringen af te geven.

De bevoegdheid van deze autoriteiten dient te steunen op de wet.

Op grond van artikel 4 van het Huwelijksverdrag van 1902 (Verdrag tot regeling der wetsconflicten met betrekking tot het huwelijk, Stb. 121) werden in Nederland verklaringen van huwelijksbevoegdheid afgegeven en wel door de autoriteiten hiervoor aangewezen in de wet van 7 juli 1906, Stb. 162, tot uitvoering van enkele bepalingen van onder meer dit verdrag. Bij de opzegging van het Huwelijksverdrag door Nederland bij wet van 10 februari 1977, Stb. 61, Trb. 1977, 57, is de wet van 7 juli 1906 buiten werking getreden. Hiermee is de wettelijke basis waarop de bevoegdheid van de Nederlandse autoriteiten tot het afgeven van deze verklaringen steunde, vervallen.

In het onderhavige ontwerp van wet, dat mede strekt tot uitvoering van de Overeenkomst van München, is door aanvulling van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek met een nieuw artikel 49a de bevoegdheid van de Nederlandse autoriteiten tot het afgeven van verklaringen van huwelijksbevoegdheid voor alle gevallen wettelijk geregeld.

De bepaling geeft een regeling voor afgifte van de verklaring aan Nederlanders. Er zij echter op gewezen dat krachtens artikel 2 van de overeenkomst ook vluchtelingen en staatlozen, wier personeel statuut wordt bepaald door de Nederlandse wet, recht hebben op afgifte van een zodanige verklaring.

De verklaring wordt afgegeven in de vorm van het formulier dat als bijlage bij de overeenkomst is gevoegd. Ingevolge artikel 6 van de Overeenkomst zullen de vermeldingen op de voorzijde van het formulier in de Nederlandse en Franse taal worden gesteld.

Aansluitende bij het bepaalde in de wet van 7 juli 1906 zijn voor het afgeven van verklaringen van huwelijksbevoegdheid in artikel 49a lid 2 aangewezen de ambtenaren van de burgerlijke stand van de woonplaats of laatste woonplaats van betrokkene in Nederland en bij gebreke hiervan de

hoofden van de diplomatieke of consulaire posten in het ressort waar het huwelijk wordt voltrokken.

De verklaring kan worden afgegeven zonder voorafgaande afkondiging van het huwelijk in Nederland. Deze afkondiging wordt niet geëist voor huwelijken die in het buitenland worden voltrokken.

Het vierde lid van artikel 49a stemt overeen met artikel 7 van de Overeenkomst van München.

Het vijfde lid van artikel 49a geeft aan partijen in geval de afgifte van een verklaring van huwelijksbevoegdheid wordt geweigerd een mogelijkheid van beroep op de rechtbank overeenkomstig artikel 61, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek. Tegen de beschikking van de rechtbank staat hoger beroep open. De termijn daarvan is, in afwijking van artikel 61, bepaald op een maand, aangezien de betrokkene als regel in het buitenland zal verblijven. Deze voorziening is niet nieuw. Bij de invoering van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek is de mogelijkheid om een rechterlijke uitspraak in deze te vragen, welke mogelijkheid door de jurisprudentie reeds werd aangenomen, uitdrukkelijk geregeld in artikel 1 van de wet van 7 juli 1906, S. 162, tot uitvoering van enkele bepalingen van op 12 juli 1902 te 's-Gravenhage gesloten verdragen. Deze regeling is door opzegging van het Haagse Huwelijksverdrag van 1902 op 1 juni 1979 buiten werking getreden. Het voorgestelde vijfde lid van artikel 49a legt de mogelijkheid om in deze een beslissing van de rechter te vragen opnieuw wettelijk vast. In de loop der jaren is van de beroepsmogelijkheid slechts zelden gebruik gemaakt. Een verzwaring van de werkdruk op het justitie-apparaat is dan ook voor de toekomst niet waarschijnlijk.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek